

Bölüm 10

SİSTEMİK HASTALIKLARIN NÖROLOJİK KOMPLİKASYONLARI

Hülya OLGUN YAZAR¹
Tamer YAZAR²

ÖZET

Sinir sistemi, merkezi, periferik ve otonom bölümleriyle uyum içinde, organizmanın iç ve dış ortamında oluşan değişikliklere karşı akut yanıtın oluşturulmasından sorumludur. Hareket, kas tonusu, özel ve genel duyu, vücut içi ve dışında gelişen olaylara karşı refleks yanıtlar, beslenme, vejetatif ve psikik fonksiyonlar gibi işlevleri, iskelet kası, düz kas, kalp kası ve salgı bezlerine gönderdiği emirler yoluyla düzenlemektedir. Organizmanın diğer organları üzerinde ilgili mekanizmalarla gerçekleştirdiği kontrol edici ve düzenleyici işlevleri nedeniyle, vücudun herhangi bir organında meydana gelebilecek hastalıklar sinir sistemi üzerinde komplikasyonlara yol açabilmektedir.

Sistemik hastalıklara bağlı gelişen nörolojik komplikasyonların başta birinci basamak sağlık hizmetleri sırasında olmak üzere erken dönemde tanınması, ilgili hastalıkların organizma üzerinde yüksek morbidite ve mortalite sebebi olmaları nedeniyle son derece önemlidir.

1. SİSTEMİK HASTALIKLARDA BAŞ AĞRISI

Baş ağrıları primer ve sekonder baş ağrıları olmak üzere iki kategoride incelenir. Primer baş ağrıları ile sekonder baş ağrılarını iyi tanımak gerekir. Yeni başlayan atipik baş ağrısı varlığında ve anormal nörolojik muayenesi olan hastalarda mutlaka şüpheli davranmalıyız. Burada sekonder baş ağrılarının klinikte karşılaşımla olasılığı nispeten sık olanlarının üzerinde durmaya çalışacağız.

1.1. Endokrin bozukluklara bağlı baş ağrıları

Hipoglisemi nedenli baş ağrıları genellikle frontal alanda yaygın, pulsasyon göstermeyen ve çok şiddetli olmayan ağrı şeklindedir. Hipotiroidi nedenli baş

¹ Uzman Doktor, Ordu Üniversitesi Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Nöroloji, Ordu-Türkiye. e-mail: hulyazar@yahoo.com

² Uzman Doktor, Ordu Devlet Hastanesi, Nöroloji, Ordu-Türkiye, e-mail: tamer.yazar@yahoo.com.tr

roz oksit, izoniazid, metronidazol, nitrofurantoin, fenitoin, piridoksin, talidomid, vinkristin, arsenik, difteri toksini, kurşun, civa, organofosfat bileşikleri ise poli-nöropati yapan ilaç ve toksinlerdir (Lewis, 2013).

KAYNAKÇA

- Barrett KM. Neurologic Manifestations of Acute and Chronic Renal Disease. Continuum Lifelong Learning Neurol 2011;17(1):45–55.
- Dropcho EJ. The Neurologic Side Effects of Chemotherapeutic Agents. Continuum Lifelong Learning Neurol 2011;17(1):95–112.
- Goldstein JM. Neurologic Complications of Rheumatic Disease. Continuum 2014;20(3):657–669
- Hocker SA, Wijdicks EFM. Neurologic Complications of Sepsis. Continuum 2014;20(3):598–613.
- Holmstedt C, Adams RJ. Neurologic Complications of Hemoglobinopathies. Continuum Lifelong Learning Neurol 2011;17(1):56–72
- Ishii M. Endocrine Emergencies With Neurologic Manifestations. Continuum (Minneapolis) 2017;23(3):778–801.
- Ishii M. Neurologic Complications of Nondiabetic Endocrine Disorders. Continuum 2014;20(3):560–579.
- Lewis SL (2013) Neurological Disorders due to Systemic Disease. Wiley-Blackwell
- Karceski S. Acute Symptomatic Seizures and Systemic Illness. Continuum 2014;20(3):614–623.
- Klaas JP. Neurologic Complications of Cardiac and Aortic Disease. Continuum (Minneapolis) 2017;23(3):654–668.
- Kumar N. Nutrients and Neurology. Continuum 2017;23(3):822–861.
- Mauermann ML. Neurologic Complications of Lymphoma, Leukemia, and Paraproteinemias. Continuum 2017;23(3):669–690.
- Pfeiffer RF. Gastroenterology and Neurology. Continuum (Minneapolis) 2017;23(3):744–761
- Pruitt AA. Neurologic Complications of Transplantation. Continuum 2017;23(3):802–821.
- Tavee JO, Stern BJ. Neurosarcoidosis. Continuum 2014;20(3):545–559.